

25è aniversari de l'Institut Pau Claris



Imatge portada: Fotografia de l'article del diari El País, 24 VIII 2019

© Institut Pau Claris

Edició: Olga Marchal

Textos: Marc Cuixart, M^a Àngels Escofet, Jorge Feldstein Dvoskin, Miquel Gené, David Mallafrè, Mercè Miralles, Pep Mòdol, Gloria Pérez, Oriol Pérez de Tudela i professorat i alumnat de l'Institut Pau Claris

Correcció i assessorament lingüístic: Laia Pérez i Mercè Miralles

Imatges: Massimiliano Minocri, Alessia Bombaci i Fons fotogràfic Pau Claris

Disseny i maquetació: Mauro Cavaller

Impressió i enquadernació: Artyplan

Primera edició: juliol 2020

INS Pau Claris

Passeig de Lluís Companys, 18

08018 Barcelona

Telèfon: 933 20 80 78

a8052608@xtec.cat

www.iespauclaris.org

Aquest llibre està dedicat la comunitat educativa del Pau Claris: alumnes, professorat, personal d'administració i serveis, equips directius i famílies que, abans i ara, han contribuït a la història del nostre centre. A tots i totes, moltes gràcies.





Índex

Innovació educativa per a la cohesió social, 8
Arquitectura i pedagogia, 10
Amics del Pau Claris, 14

El projecte educatiu, 16

A bon port
CARPA
CROMA
1r d'ESO
2n d'ESO
3r d'ESO
4t d'ESO
Batxillerat
Laboratori de matemàtiques
Padrins de lectura
La inclusió dins l'aula
Sentiment de pertinença
Ens *claristopiquem*
La convivència
Testimonis

Col·laboracions externes, 40

Projecte musical
La música és per a tothom
Programa MUS-E
L'esbart dansaire
Iniciació al voluntariat
Vivim la ciència
Escoles + sostenibles

Salut i escola
Espai obert
L'Escola Xinesa de Barcelona

Els imprescindibles, 56

Consergeria
Secretaria
Professorat
Bon profit!
Fem dissabte cada dia

Celebració 25è aniversari, 64

Confiança i respecte
Del guix a les eines digitals
Viure és conuiuere
Les famílies
Estimar és un lloc

L'himne, 78

Som del Pau Claris

Innovació educativa per a la cohesió social a l'Institut Pau Claris

Per Mercè Miralles
Directora de l'Institut Pau Claris

L'Institut Pau Claris es troba situat a Ciutat Vella (Barcelona), tocant a l'Arc de Triomf i limítrof als barris de l'Eixample i de Sant Martí. La vida de l'institut ha estat marcada, gairebé des dels seus inicis, per la **composició social** de l'alumnat majoritàriament nouvingut, per la mobilitat i per la matrícula viva. Aquesta situació va crear un rebuig per part de les famílies de les escoles adscrites i, per tant, no hi portaven els seus fills i filles.

Des de l'institut, després de passar diverses fases i diferents etapes d'adaptació i d'adequació a les necessitats del nostre alumnat, amb la intenció de treballar per la cohesió social, vam iniciar de manera progressiva la **transformació** de l'organització, de la metodologia d'aula a través de les TIC/TAC, del plantejament competencial i interdisciplinari de les àrees fins a arribar a consensuar i a aplicar propostes innovadores i avançades que es fixen en la **personalització** de l'aprenentatge.

Volem que el nostre alumnat aprengui molt, que ho faci amb els sistemes i mètodes més rigorosos i avançats, tanmateix sabem que no podem assegurar-los una bona integració social si no s'interrelacionen amb altres joves que actuïn com a referents socials, culturals, lingüístics i relacionals potents.

Mentre el centre estava treballant en el seu projecte de transformació, les **famílies** de les escoles adscrites, que mai havien considerat l'institut com una possibilitat educativa per als seus fills/es, ara, cridades pel projecte educatiu del centre, ens comencen a tenir en compte i, des de fa 4 cursos, ja hi matriculen els seus fills i filles i formen part activa i compromesa del nostre projecte educatiu.

Tot aquest procés tenia, i continua tenint, l'objectiu d'avançar en la millora dels resultats educatius i no ho podíem fer si no creàvem les condicions socials necessàries, que en el nostre cas volia dir tenir l'alumnat més heterogeni, per tant vam començar buscant els recursos destinats a la compensació de les diferències socials i a la personalització de l'aprenentatge (**equitat**), vam continuar cercant els referents socials i educatius necessaris per a poder aprendre (**cohesió social**) i, a partir d'ara, ja estem en condicions de començar la millora dels resultats educatius (**excel·lència**).

La nostra tasca com a centre té un encàrrec social, una missió a aconseguir:

*Obrir la motxilla de cada jove, mirar el que hi du i omplir-la-hi amb tot allò que a cadascú li calgui, per tal que aprengui, per **fer que les coses passin!***

Arquitectura i pedagogia

saber accessible

Promotor: Ajuntament de Barcelona

Arquitecte: Josep Goday

Començament de les obres: 1921

Inauguració: 29 de març de 1931

Per Marc Cuixart Goday

Arquitecte

L'edifici forma part del pla d'escolarització que la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona va idear al 1916.

Amb el llegat del Sr. Pere Vila es va poder pensar en construir aquest edifici, en un principi Grup Escolar Pere Vila, i ara Escola Pere Vila i Institut Pau Claris.

El projecte de la Comissió de Cultura estava liderat pel pedagog Manuel Ainaud i l'arquitecte Goday. Ambdós van fer una tasca pedagògica extraordinària per escolaritzar els infants barcelonins en escoles públiques i laïques i, amb l'arribada de la II República, sense separació de sexes.

El conjunt de l'edifici és clarament una evocació d'un palau per les nenes i nens del barri, un palau entre palaus, com el de Justícia i el de Belles Arts, que era allà on hi havia els jutjats del període franquista.

Tots ells situats al Saló de Sant Joan, que és com es deia el passeig Lluís Companys, encapçalat per l'Arc de Triomf i que enllaça la dreta de l'Eixample amb el Parc de la Ciutadella, i que havia acollit la primera Exposició Universal de Barcelona l'any 1888.

Apuntem aquestes dades per assenyalar la gran aposta de l'Ajuntament de Barcelona per situar els nous edificis escolars en indrets molt significatius de la ciutat, fent palès l'orgull que sentien pel projecte d'escolarització.

L'edifici està concebut segons un eix de simetria central. Dos grans volums als extrems acullen les aules pròpiament dites (recordem que quan fou concebut era una escola per a nens i nenes separats ja que les forces conservadores, amb l'església al capdavant, no van admetre la coeducació).

L'Institut Pau Claris ocupa l'edifici destinat a les «Niñas», tal i com es veu damunt la porta principal.

Situat en l'eix de simetria hi trobem la preciosa biblioteca en planta baixa i un deliciós teatre (ara en molt mal estat) amb amfiteatre.

Uneixen aquest cos central amb els dos edificis laterals dos porxos oberts al jardí a la manera d'una estoa grega, pòrtic situat en les àgores de la Grècia clàssica on els mestres dialogaven entre ells i amb els alumnes.

Per la part exterior, tot l'edifici respira un equilibri classicista sense ser pesat. Això es deu a la gran dimensió dels finestrals, a la subtilesa de les proporcions i l'elegant combinació cromàtica dels estucs, esgrafiats i terracotes. És un dels grans exemples de l'arquitectura Noucentista del nostre país.

Per fora tot l'edifici respira amabilitat. Un *palau* per els infants. Al l'interior, la captació de la llum de sol, la ventilació creuada i els grans espais comuns donen una amplitud que caracteritzen tota la producció escolar que va realitzar l'arquitecte Goday. És degut a aquesta generositat espacial que aquest edifici ha pogut adaptar-se a no sé quants plans d'estudis i, fins i tot, passar d'escola a institut.

El projecte de la Comissió de Cultura del 1916 era un projecte integral. Així van decorar els interior amb pintures al·legòriques per els infants, fonts a cada pis i mobiliari adequat.

Cal esmentar el gran espai sota la coberta, un veritable espai polivalent que permet a les diferents direccions pedagògiques fer-lo servir segon els seus criteris.

En definitiva, aquest edifici, catalogat patrimonialment, forma part d'un conjunt de construccions escolars ideats en temps de la Mancomunitat i de la República que basteixen la nostra ciutat, destil·lant l'esforç per la nova pedagogia i la bona arquitectura.



Amics del Pau Claris l'educació com un bé comú

Per Oriol Pérez de Tudela
Pare de l'Institut Pau Claris

El 2013 quatre mares de l'Escola Pere Vila de Barcelona comencen a buscar còmplices per obrir un camí cap a l'Institut Pau Claris i inicien un procés de reversió d'un fenomen tipificat com a Segregació Escolar; una guetització injustificada des del punt de vista estadístic i contrari als objectius de la LEC (Llei d'Educació de Catalunya).

A nivell local, a Ciutat Vella, el cercle viciós en el que havia caigut l'Institut Pau Claris era viscut com una derrota multidimensional. Primer perquè es trencava la continuïtat en el pas a la secundària (l'Escola Pere Vila i l'Institut Pau Claris estan ubicats en el mateix recinte noucentista, a tocar de l'Arc de Triomf). Però també a nivell emocional i simbòlic: aquella aposta per la normalització de l'escola del barri, formant-ne part estable i barrejada amb els fluxes que anaven incorporant-s'hi, es veia interrompuda per una dinàmica social de rebuig. La pèrdua anava encara molt més enllà: significava, també, la derrota de moltíssimes polítiques públiques de suport a la cohesió que durant dècades s'havien anat implementant. Semblava que hi havia barreres intransitables; i tanmateix, aquesta iniciativa ciutadana ho va desmentir.

Els **Amics del Pau Claris** (moviment de les AFA d'escoles de la zona) esdevingueren una associació virtual en la que l'Administració educativa (el Consorci d'Educació de Barcelona) llegí l'oportunitat per ajudar a normalitzar el mapa dels recursos escolars. Donada la disposició de les famílies de les escoles adscrites, la validesa del projecte del centre, i la determinació institucional, hi hagué consens sobre el repte principal per aportar qualitat i confiança: calia fer front a la inestabilitat. Hi va haver una conjura per evitar estigmatitzacions

indegudes. Amb les famílies que escolaritzaven els seus fills a les escoles de la zona podria normalitzar-se un flux natural cap a l'Institut.

Aquesta història, que vista així és envejable, tant pel repte com per l'èxit aconseguit (l'Institut Pau Claris ha passat de menys de 20 sol·licituds en la pre-inscripció del curs 2015/16 a 109 en la del curs 2019/20), pivota sobre el compromís de tothom per garantir l'estabilitat i neutralitzar els efectes d'una matrícula viva insuportable; però sobretot de les famílies que assumien l'heterogeneïtat cultural dels seus barris i vincularen la qualitat amb la normalitat. És un compromís amb la institució escolar que la transcendeix fent-la cívica, indissociable d'un espai públic intrínsecament heterodox i legítim únicament des d'aquesta aproximació.

El projecte educatiu de l'Institut Pau Claris

Fou exactament el dia vint-i-cinc d'octubre de 2006 que vaig creuar, per primera vegada, la porta de l'Institut Pau Claris. M'havien enviat dels serveis territorials per fer una substitució de quinze dies que, per un malentès burocràtic, va resultar ser per a tot el curs. El Pau Claris m'ho ha donat tot. He conegut persones entranyables, excepcionals, insuperables, ei, i d'aquestes n'hi ha hagut de totes les edats: infants, adults i gent gran. De totes elles i amb totes elles he viscut experiències que m'han ajudat a ser com sóc avui. Quina gran sort vaig tenir aquell vint-i-cinc d'octubre!

Com us deia, d'experiències n'he viscut un munt i de tots colors. Des de mirar per la finestra a veure si venia algú a la jornada de portes obertes, a haver de fer tornos per atendre l'allau de famílies interessades pel nostre projecte. Des d'intentar esbrinar què feien els meus companys de tecnologies a les seves classes, a fer codocència i a treballar de manera interdisciplinària i per projectes. De la pàgina 22 exercicis 3 i 4, al mapa d'aprenentatges del Pau Claris. I així podria estar-m'hi una bona estona, i tot això en un temps extremadament curt, atesa la dimensió dels canvis viscuts.

Però si n'he d'escollir una d'entre totes aquestes experiències viscudes, em quedo amb aquesta. Quan vaig arribar a l'Institut, amb el curs començat, la Pilar, la Cap d'Estudis del moment, em va dir: «Tens un horari una mica complicat...» I així era, ja que fent mitja jornada treballava cada dia i els divendres venia per una única hora, visual i plàstica de 1r de l'ESO. Per a mi, venint d'on venia (Control de Qualitat, sector d'automoció, amb uns horaris funestos i plena disponibilitat vers l'empresa, caps de setmana inclosos) era un horari increïblement meravellós, malgrat els divendres (crec que hauria

vingut caminant des de Sabadell, si hagués calgut). De fet, el que em va cridar l'atenció no va ser ni els divendres, ni el fet que fes classes de Visual i Plàstica, essent tecnòleg. El que em va cridar l'atenció fou que al meu horari, els dimarts a la tarda hi apareixia en majúscules GRUMET - ÈXIT. En preguntar-li, la Pilar em va mirar i amb aquell to seu tan característic em va dir: «Això..., ja t'ho explicarem quan arribi el moment!».

I el moment va arribar i va resultar que cada dimarts a la tarda (i alguna sortida de tot el dia, al llarg del curs) anàvem amb un grup de 3r de l'ESO a navegar per la costa barcelonina, amb El Far, un impressionant bacallaner noruec, convertit a vaixell de vela, amb 40 metres d'eslora i tres veles gegantines. Allò em va obrir els ulls a unes possibilitats que en aquell moment eren impensables per a mi com a docent novell (i, val a dir, també ho eren llavors per als més veterans).

Us imagineu? Veure in situ el funcionament del potent motor d'un vaixell, dur a terme les maniobres per salpar del port, amarrar un vaixell d'aquestes dimensions, hissar la major i navegar amb aquell silenci absent de tot motor, observar el litoral barceloní des del mar, tot fent exercicis de triangulació ajudats d'un quadrant i un mapa, agafar mostres d'aigua de diferents punts per analitzar-la, i com no, el treball en equip portat a l'extrem per fer totes i cadascuna de les activitats que fèiem a bord, cuinar, manteniment i neteja, maniobres i com no, hissar la major, una vela tan pesant que només amb l'esforç de tots, coordinats, alhora i amb decisió, érem capaços d'aixecar.

Matemàtiques, tecnologies, socials, naturals, llengua, normes, disciplina, i tot això amb un grup de vint alumnes en un espai força més reduït que una aula. Allò

sí que era transversalitat! I tot amb un objectiu molt clar: arribar a temps a port.

Recordo molt especialment un dia que en Juan de la Mata, el patró del vaixell, sortint del port, just en el moment d'enfocar la bocana, va dir: «*Vaya, hoy está movidito...*». Movidito, Juan, de veritat? Allò anava amunt i avall com si fos l'atracció del Tibidabo. Els nois i les noies, què us he de dir, encantats de la vida: «Ei, profe, això sí que mola!». Amb la mirada vaig recórrer la coberta buscant el professor que just aquell dia s'estrenava acompanyant-nos. Quan el vaig trobar em vaig adonar de seguida que no semblava que li *molés* tant la situació, ja que blanc com un ciri, s'aferrava amb els dos braços al pal de la major. Per la cara que feia el pobre, no estic segur de quina opció hauria escollit, si hagués pogut decidir en aquell precís instant: o bé que el vaixell fes mitja volta tornant a passar pel calvari viscut, o bé que d'una vegada s'enfonsés ràpidament en una d'aquelles paoroses envestides. No cal dir que em vaig haver de buscar un altre acompanyant, per a les següents sessions.

Malauradament El Far ja no s'utilitza per dur a terme aquelles activitats. Ha estat substituït per uns altres vaixells més petits, més moderns, amb menys alumnes, que fan el fet, però que no tenen, ni de bon tros, l'autenticitat d'aquella vella bèstia de fusta.

Nosaltres seguim navegant i ho fem cada dia. I ho fem amb els infants que cada matí pugen les escales del Pau Claris i amb les famílies que ens els confien. I malgrat que hi ha moments que, com el Juan De La Mata, pensem: *Uf, això avui està mogudet*, encarem valents, incansables i il·lusionats, la bocana del port de la vida.

Ei, no paris! Som del Pau Claris!

A bon port

Per Pep Mòdol
Cap d'estudis de l'Institut Pau Claris

CARPA

El procés d'aprenentatge

Per Mercè Miralles
Directora de l'Institut Pau Claris

La nostra **idea pedagògica** parteix de la voluntat de millora constant, de repensar insistentment allò que fem, de cercar solucions creatives, de compartir i implicar tota la comunitat i l'entorn en l'èxit educatiu.

Per a poder fer tot això necessitem l'esforç, la perseverança i la superació que són, d'acord amb la llegenda xinesa, les virtuts que defineixen l'èxit escolar i que representen amb el peix koi, la nostra carpa.

Amb aquest mot, **CARPA**, que alhora és un acrònim, definim el nostre procés d'innovació i el treball competencial que desenvolupem amb el nostre alumnat: la Cooperació, l'Autonomia, la Reflexió, la Participació i l'Aprenre a aprendre.

Però també els **valors personals** (el respecte, la creativitat, la solidaritat, el compromís, la família, etc.) i els **valors socials** que els permetran viure i implicar-se en una societat moderna, democràtica, que respecti la diferència, el medi ambient, la pau i el diàleg.

Amb la CARPA tenim les idees i les habilitats i competències que han d'ajudar en el procés d'aprenentatge dels nostres nois i noies i que els han de servir per a poder dissenyar i construir, i si cal edificar, el seu camí formatiu i personal.

CROMA

El compromís docent

Per Miquel Gené
Cap de departament CROMA-CIEN

CROMA és una paraula que ve del grec *chrōma* que significa color, i en cinematografia és la tècnica que permet substituir un fons de color verd, vermell o blau d'una imatge o vídeo per altres imatges fent una composició escènica.

Per una altra banda, CROMA és una paraula, un acrònim, que es forma amb les lletres C de Coherència, R de Reflexió, O d'Organització, M de Metodologia i A d'Avaluació; aspectes fonamentals que destaquem del procés d'ensenyament.

En el Pau Claris ens organitzem per àmbits de coneixement:

- **CROMA-CIEN** (matemàtiques, tecnologia, física i química, i biologia i geologia).
- **CROMA-SOC** (geografia i història, filosofia, religió, música, visual i plàstica, i educació física).
- **CROMA-TIL** (llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura, llengües estrangeres (anglès i alemany) i clàssiques).

Les nostres composicions CROMÀtiques permeten estructurar-nos de manera més eficaç i de forma apropiada al nostre model pedagògic personalitzat, transversal i globalitzador.

Construïm coneixement al voltant del l'alumne, en un espai que permet la creació, la modificació i la creació del saber.

1r d'ESO

Aventura i descobriment

A **FUP (Fem un Projecte)** de 1r d'ESO fem projectes transversals que tenen com a principals objectius treballar les eines digitals, les estratègies de l'aprenentatge del treball cooperatiu i la cohesió del grup.

En aquest primer curs els projectes que estem treballant són: l'autoconeixement (*L'aventura de descobrir com ets*), propostes d'enriquiment del zoo (*Enriquim el nostre zoo*) i sostenibilitat (*Grow green*).

L'alumnat té un rol que ha de desenvolupar per a aprendre a treballar de forma cooperativa.

La temàtica dels projectes és l'excusa per a treballar els objectius principals: fomentem l'autoconeixement, l'autoestima i l'aprenentatge al llarg de la vida.

En l'àmbit organitzatiu, treballem en dos nivells. Per una banda, ajuntem l'alumnat dels dos grups-classe, a les Aules 2x1, organitzats en grups de 4 o 5 integrants d'acord amb el seu rol, i per una altra banda, el professorat de diferents àrees fa codocència i incorpora la transversalitat dels continguts en la consecució d'un repte.

2n d'ESO

Linguasoc: la llengua per explicar el món

Els projectes de 2n d'ESO són **transversals** i la finalitat que tenen és la de treballar l'**autonomia** i el **treball en equip**.

Els projectes que es fan poden ser pautats pel professorat però també hi ha projectes oberts on l'alumnat, segons la seva motivació, és el responsable de fer la seva pròpia recerca sobre un tema suggerent.

A **Linguasoc** els alumnes participen en projectes on es treballa la llengua i les ciències socials. D'aquesta manera, la història i la geografia esdevenen el fil conductor a través del qual es van presentant, també, continguts tant de llengua catalana com de llengua castellana.

3r d'ESO

Ciència i tecnologia en contextos reals

A l'institut treballem les competències socials i científicotecnològiques de 3r d'ESO a partir de projectes, de manera **interdisciplinària**, treballant les competències, els objectius i els continguts relacionats amb el currículum, de manera integrada (i no fragmentats per àrees de coneixement) per aconseguir un aprenentatge significatiu.

Plantegem activitats basades en **contextos reals**, que requereixen el **treball en equip cooperatiu** i la recerca i la reflexió personal, per fomentar que l'alumne/a sigui protagonista dels seus aprenentatges.

El professorat de Projectes SOC CIEN **guia i acompanya** l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge (proposa, regula, pregunta, explica si fa falta, introdueix continguts necessaris...) tot aplicant la **codocència**.

Al curs 2019/20, hem posat en marxa 3 projectes (un per trimestre): *És a les nostres mans*, *Una nova visió del món* i *Agroeuropa*, on treballem les competències de 5 àrees: les Ciències Socials, la Biologia, l'Emprenedoria, la Física i Química, i la Tecnologia.

3r d'ESO

Sentir a través del mot

Als projectes **TIL (Tractament Integral de Llengües)** treballem la llengua catalana, la castellana i la cultura clàssica a partir de temes propers al nostre alumnat: la cultura, l'actualitat, l'aprenentatge i servei, etc. Dotem la llengua d'un contingut real per poder treballar l'expressió oral i escrita, la comprensió i el llenguatge literari.

Plantegem petits reptes relacionats amb una temàtica concreta i l'alumnat, en grups cooperatius (de 4 o 5), plantegen estratègies per resoldre les qüestions. La resposta els permet construir coneixement de forma autònoma i desenvolupar un aprenentatge competencial i cooperatiu, sota un principi: **l'èxit de cadascú ens beneficia a tots**.

A l'aula som quatre profesores que compartim espai, interessos i objectius. Descobrim que la nostra arrel cultural prové dels grecs, que podem fer una Ruta del Quixot a Barcelona, o que podem crear una campanya publicitària per animar la gent del barri a donar sang. Fem d'escriptors i de grans poetes, descobrim també el

perill de les *fake news*, i gaudim fent teatre amb l'ajuda del MUS-E. Reflexionem sobre els reptes d'aprenentatge proposats, i fem un seguiment diari, acurat i personalitzat dels alumnes.

El nostre propòsit és ensenyar llengües des de la proximitat, amb projectes reals i propers marca la diferència per assolir un aprenentatge competencial d'excel·lència.

4t d'ESO

Mussol: mirades artístiques i creatives

El projecte MUSSOL de 4t d'ESO engloba competències tant dels àmbits social, lingüístic i artístic, com digitals, personals i socials.

En el primer trimestre, l'alumnat s'ha posat en la pell dels artistes i arquitectes de finals del segle XIX, s'han presentat a un concurs artístic amb propostes de monuments per a l'any de la inauguració de l'Arc de Triomf i l'Exposició Universal (*L'espai públic és nostre? 1888. Repensem-lo*).

La creativitat ha estat un dels components principals del projecte, ja sigui per a l'assoliment dels objectius o per a la inclusivitat de tot l'alumnat. A partir d'aquest repte, els i les alumnes s'han endinsat en el segle XIX, han après el context històric i cultural, i els usos i la monumentalització de l'espai públic.

En el segon trimestre, hem explorat l'exili i la postguerra en primera persona (*La literatura de l'exili*). A través de dues obres literàries i dues pel·lícules, els nois i les noies han entès i empatitzat amb aquesta època fosca i complexa, tot investigant, fent-se preguntes rellevants i posant-les en pràctica amb entrevistes a testimonis reals.

El darrer projecte de curs, és una proposta oberta a l'alumnat. Mitjançant eines com el vídeo participatiu, i amb col·laboració del Projecte MUS-E, el repte proposa dibuixar escenaris de futur relacionats amb situacions locals (barri) i dinàmiques globals.

Batxillerat

Pensament crític ciutadania activa

Treballar de manera globalitzada i interdisciplinària, amb codocència, a partir de reptes de proposta interna i de proposta externa, les matèries de Ciències per al món contemporani (CMC) i Filosofia, i el Treball de recerca (TR).

Aquesta proposta s'emmarca dins del projecte de centre per enfortir la cultura científica i el pensament crític a través de la recerca i l'educació en valors, drets humans i ciutadania global.

El Treball de recerca compta amb dotació horària específica al centre i està enfocat a treballar els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, i els Drets Humans.

Comptem amb aliances amb altres entitats en aquest nou camí al batxillerat, el Centre per a la UNESCO de Catalunya, Fundació Solidaritat UB i l'Espai Jove Palau Alòs.

Com assenyala Karl Popper, *tot a la vida és resolució de problemes*.

Laboratori de matemàtiques

El grup de matemàtiques de l'Institut Pau Claris fem una proposta centrada en la manipulació, amb l'ús de materials a l'aula, i la contextualització dels continguts, inspirada en la feina de dos referents fonamentals:

Maria Montessori: *El nen té la intel·ligència a les mans.*

Maria Antònia Canals: *Els nens s'interessen per allò que els és útil, que té relació amb la seva pròpia vida, els llistats d'exercicis mecànics no tenen res a veure amb la vida dels alumnes i els nens, s'avorreixen, és una defensa psicològica. L'alumne ha de veure que el que li proposen té una estreta relació amb la vida i amb el progrés del món.*

Aquest curs amb l'acompanyament del CESIRE hem engegat un laboratori de matemàtiques. Per entendre de què parlem quan diem laboratori de matemàtiques, us deixem un petit text extret del llibret *Mathematics Laboratories in Schools*.

Així doncs, què és un laboratori de matemàtiques? Potser ara podríem aventurar una resposta.

Suposem que tenim un espai que hauria de contenir tot allò que nosaltres podem necessitar per a l'ensenyament matemàtic a l'escola. Com el podem emplenar?

Sense cap dubte voldrem tenir una aula; és a dir una aula de matemàtiques. Si volem tallar, perforar, enganxar, pintar, soldar i unir, llavors nosaltres volem un taller de matemàtiques. Volem un lloc on puguem emprar màquines de calcular sense causar destorbs o ser destorbats? Llavors nosaltres volem una aula de càlcul. Potser volem una aula tranquil·la de consulta i estudi; així nosaltres volem una biblioteca de matemàtiques. Si afegim a aquest complex un magatzem, llavors tindrem una unitat completa i funcional.

El laboratori de matemàtiques és el conjunt de tot això, si és que algú de nosaltres ho té tot. Però el nom es dóna merescudament a tots aquells llocs on el professorat s'esforça a fer les matemàtiques més entenedores cada cop per a més persones a través de relacionar teoria i pràctica.

Lindsay, R. L. (ed.), *Mathematics Laboratories in Schools*, Londres: G. Bell & Sons Ltd., 1968.

Padrins de lectura

Padrins de lectura és un projecte que es realitza amb els alumnes de **4t de l'ESO de l'Institut i els alumnes de 3r de primària de l'Escola Pere Vila**.

Té la finalitat de promoure el gust de la lectura i l'aprenentatge-servei, fent parelles lectores formades per un alumne de cada curs. Volem atendre les necessitats dels més petits i millorar les habilitats socials i de lectura de l'alumnat.

Ser padrí de lectura implica vetllar per l'aprenentatge lector del seu fillol. Ajudar-lo a aprendre a llegir i, alhora, encomanar-li el gust per la lectura.

L'alumnat treballa els valors universals del respecte, bon tracte a l'infant i millora la fluïdesa lectora, fent lectura en veu alta.

La inclusió dins l'aula

Hi ha una coneguda «paràbola del convidat» de Pere Pujolàs, que ens convida a pensar en allò que volem ser, diu així:

«Un prohoms d'una ciutat es va trobar amb un vell conegut. El prohoms tenia previst celebrar un sopar i el va convidar. Com que era bon cuiner, va preparar un menjar esplèndid: entrants variats, guisats de tota classe...

El mateix dia del sopar, va caure en el compte que el seu vell amic havia de tenir molta cura amb el que menjava i que segurament res del que havia preparat li aniria bé. Li va trucar i li va dir que ho sentia molt, que valia més que no assistís al sopar i que ja l'avisaria quan en celebrés un altre.

Un altre prohoms es va trobar en la mateixa situació. També havia preparat un sopar magnífic i va recordar que el vell amic no podia menjar de tot. El prohoms va telefonar al seu amic per dir-li que no es preocupés, que hi anés de totes maneres, ja que li prepararia a ell un plat de verdura i peix a la planxa.

Un tercer prohoms es va trobar amb un cas idèntic. Va recordar que el seu convidat havia de seguir una dieta molt estricta. Llavors va canviar el menú: va seleccionar alguns entrants que també podia menjar el seu vell amic, va guardar els guisats al congelador per a una altra ocasió i va pensar un segon plat, també esplèndid, però que tothom podia menjar. Arribada l'hora del sopar, tots junts van menjar dels mateixos plats que l'amfitrió els va oferir».

L'equip d'orientació realitza un treball sistemàtic. Ajudem a confegir el dia a dia de l'acció tutorial i docent, i donem suport específic als alumnes. Juntament amb la coordinació dels serveis externs, configurem un entramat que fa possible un centre inclusiu on tot l'alumnat pot rebre l'atenció que necessita.

És en aquest sentit que ens agrada comparar-nos amb el 3r prohoms... Amb la implicació de tots fem que el Pau Claris sigui el que és: **un centre inclusiu per a tothom**.

Sentiment de pertinença

El nostre projecte educatiu fomenta valors socials i culturals a partir de la celebració de les nostres festivitats i del vincle amb l'entorn i la promoció de la ciutadania activa.

En aquest sentit, enfortim la cohesió social, entesa com la cerca de referents socials, culturals, lingüístics i educatius, creant un bon clima i bones condicions personals i socials d'aprenentatge.

Treballem la gestió de les emocions: el nostre alumnat en les nostres activitats pren consciència dels propis sentiments i emocions, així com de la mediació entre iguals i intercultural, de la inclusió i del respecte a la diversitat.

A l'institut celebrem amb molta il·lusió el dia de la dona treballadora, posant la mirada en les dones actives, creatives i treballadores que volen un futur millor sense discriminacions. I denunciem amb pancartes i activitats de coeducació, la situació de les dones en la nostra societat, amb la celebració del dia contra la violència de gènere,

Gaudim de l'art i la música: entenem el treball musical i artístic com a eina col·lectiva d'esforç personal, que promou els valors de companyerisme, la igualtat de gènere, el treball en equip, la valoració de l'altre, la capacitat d'iniciativa i l'esforç personal i posem en valor el paper de la dona en la nostra societat amb les activitats culturals coeducatives.

Celebrem amb conferències i xerrades els dies internacionals: a favor de la natura, de la diversitat biològica, el dia mundial de l'aigua, del Dia internacional per la reducció de desastres naturals... Lluitem per una escola més sostenible, promovem hàbits saludables entre els joves, posant en relleu el valor el respecte vers la natura i conscienciar en la lluita del canvi climàtic.

En definitiva, professorat i alumnat col·laborem activament cada curs per renovar, plantejar activitats engrescadores, que estimulin la integració, l'autoestima i l'aprenentatge al màxim de l'alumnat del centre, amb idees innovadores i artístiques.

Ens claristopiquem

Els **Tòpics** són tallers internivells (1r, 2n i 3r d'ESO) d'aprenentatges transversals i vivencials, que responen a les motivacions i interessos personals de l'alumnat. Aquest curs 2019-2020 fem dues sessions de 45 minuts a la setmana.

Els Tòpics són espais que ens permeten personalitzar l'aprenentatge, a partir d'interessos i motivacions, afavorir que el nostre alumnat pugui donar respostes innovadores en una societat canviant i en evolució constant, treballar la inclusió, facilitar que els aprenentatges adquirits siguin més transferibles, permanents, productius i funcionals.

Els grups reduïts dels Tòpics ens permeten oferir un espai d'aprenentatge més tranquil i proper. L'alumnat fa 2 Tòpics a la setmana i canvia de Tòpics cada trimestre, fan, per tant, un total de 18 Tòpics al llarg dels tres primers cursos de l'ESO.

Treballem per alinear els Tòpics amb les competències de l'Àmbit de Cultura i Valors, l'Àmbit Personal i Social i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

de l'Agenda 2030; i que l'alumnat pugui dissenyar un itinerari personal que garanteixi que ha treballat les competències clau al llarg dels tres cursos, tot triant tallers propers als seus interessos i inquietuds.

I és que com va dir Gabriela Mistral, *el futur dels nens és sempre avui, demà serà tard*.

La convivència som un equip

L'article 30.2 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, exposa que «tots els membres de la comunitat escolar tenen el dret a conèixer en un bon clima escolar i el deure de facilitar-lo amb la seva actitud i conducta en tot moment i en tots els àmbits de l'activitat del centre».

Quines accions realitzem per tal d'aconseguir aquest objectiu?

Totes les accions que es desenvolupen al centre estan enfocades a capacitar a tots els alumnes perquè puguin aconseguir l'èxit personal i social i la gestió positiva dels conflictes.

La nostra actuació es basa en la prevenció, i el nostre objectiu principal és dotar a tot l'alumnat de les eines necessàries per mantenir una bona convivència i evitar el conflicte, o fer una bona gestió quan es produeix.

Les activitats de cohesió, descoberta, educació emocional, empatia o habilitats socials estan presents en els diferents àmbits amb la pretensió d'afavorir l'enriquiment de tots els membres del centre, fent que es

relacionin entre ells, es coneguin, creïn vincles i progressin plegats.

Les diferents accions i activitats que desenvolupem es porten a terme en tres espais d'actuació: l'aula, el centre i l'entorn.

A l'aula: mitjançant les tutories de grup, els treballs cooperatius, la coeducació.

Al centre: amb els Tòpics, els congressos de delegats, la comissió de CoMARCA (Comissió de Mediació, Actuació i Resolució de Conflictes d'Alumnat), el Projecte de Convivència, les festivitats, el servei de menjador.

A l'entorn: amb els projectes d'APS (Aprentatge i Servei), les activitats extraescolars, els padrins de lectura amb els alumnes de primària de l'Escola Pere Vila.

El treball de les competències de convivència és, doncs, una tasca transversal de tota la comunitat educativa del Pau Claris.

Com diu Enrique Rojas, *convivència és, sobretot, compartir, participar en la vida dels altres i fer-los participar en la pròpia.*

Testimonis d'alumnes de 4t

Un camí ple d'experiències úniques, Mario Carrillo.

El nostre pas per l'Institut Pau Claris ha vingut carregat d'aventures i bones experiències, s'ha convertit en la nostra marca d'identitat i ha sigut el referent en la nostra etapa de creixement i aprenentatge.

Quan vam arribar per primera vegada a l'institut, molts de nosaltres ens vam veure submergits en un ambient totalment nou i ple de coses noves per descobrir. Vam tenir el primer contacte amb els nous companys, els professors, les classes i els llibres digitals. Hi havia moltes assignatures noves, com els projectes, que és un dels mètodes de treball que més hem potenciat. Aquell any vam fer moltes sortides: al Parc de la Ciutadella, al MUHBA, al zoo, etc. Un dia, vam fer la nostra pròpia samarreta del Pau Claris amb l'ajuda del pare del Lluç. Una de les coses que ens va sorprendre més van ser les classes de castellà perquè cada dia ens feien un dictat de memòria.

A segon d'ESO, ja ens anàvem coneixent tots i ja sabíem com funcionava tot. Aquest any, molts de

nosaltres, vam tenir l'oportunitat de fer unes colònies d'anglès a Priego, Cuenca, amb uns monitors de l'YM-CA. Va ser una experiència molt enriquidora, ja que vam conèixer a nois i noies d'un altre institut i vam fer un munt d'activitats molt divertides. Ja a l'institut, durant el curs, vam fer molts vídeos i curtsmetratges a l'assignatura de plàstica i també vam anar al Saló del Còmic. Fins i tot, vam anar tota la classe a cantar al Museu Marítim. Unes de les celebracions que més ens agrada a tots i a totes és Carnestoltes i aquell any la festa va ser molt divertida.

El curs següent va ser un altre canvi, perquè la majoria de professors van canviar, ja ens anàvem fent grans i cada cop teníem més responsabilitats. Vam seguir fent projectes, com el Beepath, que tractava d'estudiar la mobilitat ciutadana. Fins i tot, en un d'aquests projectes, vam haver de dissecar el cor i els pulmons d'un xai! A més, aquell any vam començar a fer els APS, i un d'ells era fer una campanya publicitària per una donació de sang. Vam aprendre la importància que té la nostra

sang i vam treballar com si fóssim publicistes. També vam fer un projecte de llengües sobre les cultures antigues i vam descobrir d'on prové el nostre nom en un dels projectes TIL. Vam *suar* molt a educació física, perquè vam haver de fer la Course Navette (una prova infernal) i vam muntar una coreografia d'aeròbic.

Ara que ja som a 4t, alguns hem arribat al final del nostre recorregut a l'institut. Aquest any ha sigut mogut, però hem passat moments molt bons que cal recordar. Hem hagut de mirar cap al nostre futur acadèmic, ja que hem triat les optatives d'acord amb els nostres interessos educatius. Ha sigut un curs important, perquè ens ha tocat preparar-nos per les Competències Bàsiques, que és un recull de tots els coneixements que hem assolit durant la secundària.

A hores d'ara ja som uns experts en els projectes i així ho hem demostrat treballant el franquisme, els autors de l'exili, fent dissenys per l'espai públic, entre altres tasques i aprenentatges. També hem aprofitat per llegir llibres i comentar-los en petit grup. A Mates

hem treballat per projectes, com la catapulta, que va ser molt entretinguda. A Mussol hem tractat temes molt interessants com l'Antic Règim, la Revolució Francesa o la Segona Guerra Mundial. Tot això ens ha ajudat a formar-nos un esperit crític i a entendre millor el món que ens envolta.

Aquests quatre anys han marcat una etapa important en les nostres vides, que ha tingut gran impacte i en què hem passat bons moments (i no tan bons) que ens han fet arribar a ser qui som avui dia.

Ens hem enriquit de coneixement, hem crescut, hem descobert, hem gaudit, però, sobretot, hem après a ser millors persones. Ens han acollit amb els braços oberts i ens han impulsat a seguir endavant.

Gràcies per tot!

Aprendre a ser autònoms, Alex González. Des que vaig entrar al centre a 1r d'ESO, he après coses noves i he conegut a gent i amics increïbles. Ha sigut una gran etapa que no oblidaré. Personalment, el Pau Claris m'ha

ensenyat a tenir pensament crític, a ajudar als altres i sobretot, a respectar i col·laborar. El mètode de treball per projectes ha sigut un dels punts forts de l'institut en els últims anys, i puc assegurar que els alumnes n'hem gaudit molt i n'hem tret molt profit.

Treballar per projectes ha fet que siguem autosuficients, que ens regulem la feina entre la classe i a casa, que ens relacionem amb altres companys que no siguin els nostres amics.

El Pau Claris ha sigut una etapa inoblidable, només em queda dir, gràcies per tot.

Tempus fugit, Lua Amat. Em costa de creure que després de quatre anys, la nostra estança a l'Institut Pau Claris hagi arribat a la seva fi. Recordo molt bé el meu primer dia al centre. Jo vaig entrar a 2n de l'ESO. Tothom va ser molt amable i em van acollir de la millor manera possible, vaig sentir-me com a casa de seguida. Aquell any vaig fer amics que m'acompanyarien tota l'ESO i que espero no perdre mai.

3r d'ESO va ser un any intens. Recordo molt bé les dues hores diàries de SOC-CIEN i els exàmens finals. Per sort, no vam morir en l'intent! També m'emporto un molt bon record del projecte Vigatans. Vaig aprendre moltíssim, en tants aspectes...

I finalment 4t de l'ESO, que ha estat, sens dubte, el millor any. Tot i que no l'hem pogut acabar com ens haguéssim imaginat, l'he gaudit al màxim. D'aquest curs m'emporto el grup de Llatí i Filo, els millors companys i profes que hagués pogut demanar. M'emporto les xocolatades i les hores al carrer Sant Pere més baix venent samarretes a tot Déu!, la Lliga de debat i moltes coses més.

Aquests anys han estat un regal. Gràcies per ajudar-nos a créixer i per fer-nos veure que amb esforç, perseverança i molts i molts projectes, tot és possible!



Col-laboracions externes

Projecte musical

L'Institut Pau Claris ja fa 6 cursos que va implementar un Projecte musical, basat en l'entesa de la música com a llenguatge i coneixement, i com a font de sensibilitat i de plaer estètic. I en aquest sentit tenim definida una de les 14 finalitats educatives (el perfil de sortida de l'alumnat) del nostre PEC: «Música com a connector d'aprenentatges. Ser capaç de participar activament en la creació de produccions musicals grupals i d'expressar continguts transversals i interdisciplinaris de manera artística amb sensibilitat, creativitat i satisfacció personal»; amb l'objectiu de contribuir a millorar l'èxit escolar i a potenciar el treball cooperatiu i els valors de l'esforç, el rigor i la qualitat.

Aquest projecte s'ha fet amb l'estreta col·laboració de l'Escola de Músics i JPC. La **Cristina Colomer** n'és la responsable i dirigeix el cant coral a tots els grups classe de l'ESO una sessió a la setmana en horari lectiu (cant coral a 1r i a 2n d'ESO; i creació i representació de musicals a 3r i a 4t d'ESO), la Pau Claris'Choir (Coral d'alumnes voluntaris que assagen a l'hora del pati) i els

tòpics d'aprenentatge de piano *A tota tecla* vinculats al Concurs Maria Canals-Palau Música. I el Tòpic de combo l'ofereix el professor Tolo García-Plata.

Al llarg del curs es fan moltes actuacions i concerts: a les festes de l'Institut, a les actuacions com a benvinguda de persones externes al Centre (visites alumnat de 6è, visites de professionals externs, del Conseller d'Educació, etc.), participació a la Trobada de Cors del Raval al Museu Marítim, Concert de Nadal al Palau Güell, Concert al OFF Maria Canals al Foyer del Palau, i participació en el Projecte Clavé XXI al Palau de la Música Catalana.

Amb l'escola de Músics i JPC, enguany formem part del Nou Programa d'innovació araART del Departament d'Educació, amb l'objectiu de crear una línia pedagògica de treball, amb la música com a element de cohesió i gaudi, que enforteixi la creativitat, el sentiment de pertinença i d'orgull, i el creixement personal.

La música és per a tothom

Complir 25 anys és una fita molt important. Aquest institut s'ha fet gran, diria que molt gran. Per a molts, arribar a aquesta edat comporta fer un balanç d'allò que hem viscut i de tots els somnis pendents; és un instant de plenitud i satisfacció en mirar cap enrere, a la feina feta, i també d'il·lusió pels projectes de futur que encara queden per fer.

L'Escola de Músics i JPC forma part del projecte musical, i de la mà de l'equip directiu, professors, alumnes i famílies, treballem amb la convicció per portar a terme la nostra vocació educativa i desenvolupar el gran potencial i esperit de superació dels nois i noies del Pau Claris.

Entrevista a **Jordi Farrès Xirinachs**, director de l'Escola de Músics JPC.

On i quan va néixer l'escola de Músics?

L'EM va néixer un dia d'estiu del 1992 en el Raval. La ciutat que acabava de fer unes magnífiques olimpíades i la gent tenia molts projectes de futur, on no hi havia una pandèmia, ni una crisi econòmica com l'actual.

Jo tenia clar el que volia fer en aquesta vida. Volia ser músic i fer músics!!! volia compartir, ensenyar i fer gaudir a tothom de la música, tenia clar que el seu destí era aquell.

Com et vas endinsar en el món de la música?

Vaig néixer en un barri com el Raval. Un barri d'acollida de gent de totes les condicions i països on es barregen gran varietat de cultures i procedències. El Raval és un barri ple de cultura, d'escriptors, de músics i de pintors.

Aquí van néixer els cors de Clavé les primeres corals populars d'Europa, va néixer la Rumba i molts altres projectes culturals i socials.

Com van ser els inicis de l'EM?

No van ser fàcils. Els primers 5 anys van ser molt durs. Poc a poc i gràcies a les totes les famílies que van creure en l'EM, hem crescut i hem fet realitat els nostres somnis. Recordo tenir moments de crisi, va estar a punt de desistir, de no continuar amb aquell projecte. Malgrat tot, vam continuar creixent, aprenent i aprofitant tot el que ens oferia la vida.

Han passat 28 anys i més de 8.000 alumnes.

Sí, a més ens hem relacionat i participat amb les diferents entitats del barri i del Districte de Ciutat Vella, igual com ho fan els adolescents, amb molta il·lusió i energia. Hem creat nous projectes socials, educatius i culturals amb altres entitats, com el projecte musical del Pau Claris.

Què és la música per l'EM?

La música és quelcom més que tocar un instrument. Un llenguatge universal i encara que no el coneguem o no el parlem, a tots algun cop ens ha raptat el cor, uns quants acords o una petita melodia ens pot fer sentir milions d'emocions. És un art, un llenguatge i, per tant, s'ha de gaudir en totes les seves etapes d'aprenentatge. La música no és un luxe, és un valor de la nostra societat.

La música és eina de canvi?

El centre ha crescut, amb nombre d'alumnes i de professorat. Volem pensar que nosaltres hem aportat el nostre granet de sorra i que amb la música com a eina innovadora i transversal hem ajudat a canviar el rumb que tots plegats vàrem ser capaços d'imaginar fa uns anys.

Per què us poseu en contacte amb l'INS Pau Claris?

En una reunió al Departament d'Educació, ja fa uns quants anys, em van proposar si podríem fer un projecte

innovador utilitzant la música com a eina transversal per ajudar a canviar la dinàmica i la situació d'alguns centres educatius. Davant del repte que ens proposàvem vam contestar que sí.

Em van proposar que un dels possibles centres podria ser l'Escola Pere Vila i l'Institut Pau Claris i així ho vaig fer. Em vaig posar en contacte amb la Mercè Miralles i ens vam entendre ràpidament perquè vam veure, que aquesta unió, podria ser enriquidora i transformadora per tothom, en especial pels nois i noies del Pau Claris.

De quina manera ha anat quallant el projecte amb l'institut?

Crec que com tot projecte, al principi, costa canviar les sinergies del centre i dels alumnes, però com sempre dic, amb el bon saber fer i la passió de la Cristina Colomer, de l'equip directiu i del professorat del centre, la música va anar quallant molt ràpidament. No m'estranya, perquè sempre dic, que la música té quelcom màgic.

Com valoren la tasca feta?

Estem contents d'haver aconseguit oferir tots plegats una oportunitat vital diferent a aquests nois i noies. Però no podem oblidar que encara ens queda molta feina per fer.

Per aquest motiu, teniu el nostre compromís ferm i decidit, conjuntament amb vosaltres, per crear una societat més justa, més tolerant, més solidària i amb més oportunitats per a tothom. I això ho farem, com sempre amb il·lusió, dedicació i amb molta música.

Feliços 25 anys.

Ei, no badis, som del Pau Claris...

Programa MUS-E

art per conviure

El programa MUS-E® és intervenció educativa a través de l'art. Aquest programa, vinculat a la Fundació internacional Yehudi Menuhin, planteja la col·laboració de l'aprenentatge i la pràctica artística com a font d'equilibri i tolerància en l'àmbit educatiu.

Mitjançant les arts artístiques (videoart, teatre, dansa, etc.) millorem la motivació per l'aprenentatge, fomentem l'intercanvi cultural i la participació activa en l'entorn proper dels nostres joves. Promovem l'educació en valors, com a millora de la cohesió social del centre, la participació, la comunicació i la motivació del nostre alumnat.

Els artistes convidats coordinats amb l'equip de professors i professores, dissenyen activitats artístiques on la creativitat, l'expressivitat i la comunicació fan forts els vincles entre tota la comunitat educativa.

El programa ens dota d'eines per treballar la interculturalitat a partir d'activitats on es fomenta la iniciativa personal. Dinamitzen les nostres festivitats, gestionem les emocions, millorem l'atenció i l'escolta activa, etc.

Volem afavorir la participació, la cohesió, el respecte i la convivència mitjançant l'expressió artística.

L'**Angela Peris** és la nostra artista resident del MUS-E actualment. Llicenciada en Comunicació audiovisual i màster en noves tendències i processos d'innovació en comunicació, està formada com a ballarina i coreògrafa en el Dance Space Center i Movement Research a Nueva York, i a The School for New Dance Development (SNDO) a Holanda. Actualment també col·labora amb el MACBA impartint tallers per a nens i nenes.

Angela, recordes el teu primer dia al Pau Claris?

Sí, ara farà ja tres anys. Vaig quedar encantada amb l'acollida que em va fer, l'entusiasme que suscitava el Programa MUS-E i l'energia positiva dels professors.

Quins valors treballeu amb la vostra acció MUS-E en el nostre centre?

Mitjançant l'art, treballem el respecte a allò que ens resulta nou, aliè o desconegut per a créixer en un

ambient d'acolliment de la diversitat. Cosa que ens fa ser millors persones, més intel·ligents i més tolerants a la frustració.

Què et sembla l'acollida de la comunitat educativa vers el Projecte MUS-E?

Estem molt contents. Pocs centres a Catalunya demostren tanta confiança des del primer dia.

Com penses que l'acció MUS-E pot enriquir el procés d'aprenentatge del nostre alumnat?

El MUS-E ens fa obrir-nos a una mirada que potser abans no havíem tingut sobre el nostre context social, cultural i artístic. És una lectura crítica sobre el que som per ajudar-nos a saber el que volem arribar a ser.

Celebrem el dia MUS-E, quina importància li dones a aquesta celebració?

Per nosaltres és celebrar la figura de Yehudi Menuhin, artista fundador del programa que va lluitar de valent per a que els nens i nenes que viuen en situacions socioeconòmiques complicades tinguin accés a una educació artística de qualitat.

Ens pots explicar alguna anècdota sobre la teva experiència MUS-E en el centre?

El dia que vam estrenar la obra de teatre a Endesa amb els alumnes de 4t, ara fa 2 anys, vaig trencar a plorar quan, des del públic, una alumna ens va felicitar per com s'havia treballat el tema de la mort. Vaig sentir que aquells joves de 4t havien entès qüestions importants de la vida i les havien pogut expressar al públic de manera oberta i complexa.

L'esbart dansaire ballem i gaudim

L'Esbart Català de Dansaires, amb el **Manel Rubio** al capdavant del Taller de bastons Clos i Batacada, ensenya als nostres alumnes de l'ESO diferents balls de bastons i danses tradicionals catalanes que es ballen arreu de la nostra geografia.

Els alumnes de 1r i 2n d'ESO i els alumnes del Tòpic *Dances del món* aprenen a ballar balls tradicionals catalans, tot treballant el moviment, la coordinació, el ritme i la música tradicional.

Amb aquesta activitat l'institut participa amb les entitats de l'entorn en la promoció de la cultura tradicional i popular i en posar en valor la importància de la vida associativa i col·lectiva de la ciutat.

Juntament amb l'esbart dansaire, fomentem la cohesió, el coneixement de les nostres festivitats i la participació en la Diada de Sant Jordi, amb danses tradicionals.

Iniciació en el voluntariat

Ser un ciutadà actiu i solidari és la clau per poder viure en una societat moderna i amb futur. Des del Pau Claris, volem posar el valor la responsabilitat i el compromís de ser ciutadà i és per això que l'alumnat de 3r i 4t d'ESO tenen la possibilitat de col·laborar en projectes d'**Aprenentatge i Servei (APS)** amb diferents entitats de l'entorn proper.

Volem que els joves desenvolupin noves capacitats solidàries, que regalin una part del seu temps i de la seva creativitat amb iniciativa i autonomia, col·laborant amb sectors de la societat en situació de risc o menys afavorits. Potenciem també l'autoestima, com a una eina engrescadora per obrir la ment i el cor vers als altres. Els APS són, sens dubte, una porta oberta a futurs voluntaris compromesos amb l'entorn i la Barcelona del segle XXI.

Com cada curs tenim una especial vinculació amb diferents entitats del barri. Aquest curs volem destacar la participació molt activa del grup de 3r d'ESO amb la Campanya de donació de Sang del Banc de Sang.

L'alumnat ha rebut informació precisa i científica a l'aula sobre la importància de ser solidari amb la donació de sang, han creat una campanya publicitària (anuncis de ràdio i tv, cartells, pancartes, flyers...) han fet teixit de barri facilitant informació i perden les pors a demanar als altres la seva col·laboració, han informat la comunitat educativa de la importància de ser solidari i donar sang, han preparat regals personalitzats, etc., amb la finalitat d'expressar que cal ser solidari en l'àmbit de la salut, amb el lema *Salvar vides, ho portes a la sang*.

Vivim la ciència amb l'STEAMCat

Entrevista a **Montse Peláez** i **Sílvia Margelí** ambaixadores del programa STEAM per al nostre centre. La Montse i la Sílvia són membres del Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa del Departament d'Educació. Entrevistadores: Jiahui Ji i Nicole Lozano, de 1r de Batxillerat.

Us voleu presentar vosaltres mateixes?

Som la Sílvia Margelí i la Montse Peláez. Som mestres o professors que treballen en el centre de suport d'innovació recerca educativa i ens va demanar des del Departament si podíem ser ambaixadores del vostre Institut.

Què signifiquen les sigles STEAM?

STEAM és una paraula que en anglès vol dir *vapor*, que es fa servir com a acrònim per les sigles de Ciència, Tecnologia, Enginyeria, Art i Matemàtiques, que són les cinc assignatures de l'àmbit STEAM.

Què és el programa STEAM?

Des d'Europa s'ha procurat fomentar la vocació científica, per la manca de professionals en aquests

àmbits. El pla STEAM convida als centres educatius a crear xarxa i participar activament per donar resposta als reptes del futur en aquests àmbits.

Vol promoure el gust per l'aprenentatge de la ciència, ajudar al desenvolupament global amb les empreses, i que les dones participin activament amb projectes científics i tecnològics.

Quina ha estat la vostra tasca en el programa?

La tasca és acompanyar als centres educatius, ajudar a dissenyar i desenvolupar el seu propi STEAM.

Com s'han seleccionat els centres perquè puguin participar en el programa STEAM?

Es va fer una convocatòria oberta a totes les escoles i instituts de Catalunya per participar en el programa. Es van triar unes 25 escoles de primària i 25 de secundària repartides per tot el territori. Participen escoles amb projectes centrats en diferents eixos: natura, robòtica, programació, tecnologia... En el Pau Claris treballem específicament la cultura científica, el pensament crític i la vocació científica de les noies.

Escoles + sostenibles

El Pau Claris participa en el programa Escoles més Sostenibles en col·laboració amb el programa, realitzem accions per fer del nostre institut un espai més verd i més saludable per a tota la comunitat educativa.

Algunes de les accions que estem realitzant i que volem continuar duent-les a terme són les que detallem a continuació.

Les poden dividir en sis eixos:

Transport: Es promou el transport sostenible i l'esport bo i intentant que els alumnes vinguin en patinets i monopatinets.

Energia: Reducció de la despesa energètica d'electricitat i d'aigua.

Residus: Reduir al màxim el paper d'alumini al centre i intentar que hi hagi un major nombre d'embolcalls sostenibles.

Reciclatge: Fer una gestió responsable dels residus generats.

Biodiversitat: Augment de la biodiversitat del centre.

Comissió verda: Augmentar el nombre de persones implicades a la comissió verda de l'institut. Responsables de fer les accions de foment de la sostenibilitat a l'institut.

Salut i escola tabús al descobert

Les habilitats per a la vida d'aprendre a ser i aprendre a conviure són dos eixos principals de l'acció tutorial. Des de les tutories, conjuntament amb els equips docents i amb el suport i els recursos del **Programa Salut i Escola**, dissenyem activitats per treballar la salut emocional, sexual i afectiva, els hàbits de salut i la prevenció de les situacions de risc.

Comptem amb el servei **Consulta Oberta** del Programa Salut i Escola. La nostra infermera referent del CAP, **Paqui Jurado**, atén individualment i confidencialment l'alumnat els dijous al matí a l'institut. Col·labora amb nosaltres en l'acompanyament i l'orientació d'alumnes, contribueix en el disseny de les activitats de salut, i fa tallers amb els grups-classe i amb el professorat.

Pau Claris espai obert

L'Institut Pau Claris ja fa molts anys que ofereix un ampli ventall d'activitats extraescolars a les tardes complementant el seu projecte d'organització horària singular (jornada compactada) i el projecte **Instituts a temps complet**.

Aquestes activitats estan organitzades per entitats com el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB), l'AFA del Pau Claris i la Fundació per l'Esport i Educació de Barcelona (FEEB). S'ofereixen de dilluns a dijous a partir de les 16.15 h, hora que finalitza el servei de menjador, i dins un ventall de propostes de reforç escolar, esportiu, artístic o de lleure.

El Centre participa també en el Programa ÈXIT d'Acompanyament Educatiu promogut pel Consorci, des de fa ja molts anys i també en la modalitat d'ÈXIT Anglès.

Les altres activitats extraescolars les gestiona directament l'AFA. Les activitats esportives (Futbol i Bàsquet) conjuntament amb la Fundació per l'Esport i Educació de Barcelona; i les activitats de Teatre, Teatre Social,

Hip Hop-Ball Modern i Fotografia ofertes enguany, en col·laboració amb entitats del barri, com el Palau Alòs o amb les AFA dels instituts de la zona.

Enguany s'hi han inscrit gairebé uns 90 alumnes de l'ESO.

Les activitats extraescolars estan coordinades de l'institut per un membre de l'equip directiu i un professor com a referent del Centre, amb reunions periòdiques amb els responsables de l'AFA, del CEEB i els coordinadors d'Èxit.

L'Escola Xinesa de Barcelona

Pfei Pfei Wang. L'Escola Xinesa de Barcelona és un model d'escola per a l'ensenyament de la nostra llengua i de la nostra cultura a l'estranger. Creada l'any 1995, som la primera escola de xinès fundada a la Comunitat Autònoma de Catalunya.

Després de més de vint anys, som avui dia una escola de xinès per als infants i adolescents, adaptada als estàndards xinesos, proporcionem una formació de la llengua xinesa, a mitjà i llarg termini, per als nostres fills i organitzem de manera periòdica els corresponents cursos de preparació per als exàmens de YCT i HSK, entre d'altres.

Amb la nostra tasca esdevenim una bona plataforma de difusió de la nostra cultura i en un pont d'unió per resoldre la bretxa dels conflictes interculturals.

Durant tot aquest temps, en què no ens hem aturat de créixer, hi ha hagut molts mitjans de comunicació a Barcelona que han volgut fer-se ressò del nostre desenvolupament i de la nostra aportació cultural, tot sortint en diversos reportatges.

La popularitat de la nostra escola, dins d'aquest marc social, continua augmentant i cada vegada són més les persones que ens escullen com la millor opció per aprendre el xinès.

Visiteu-nos a www.escuelachinabcn.es.



Els imprescindibles del Pau Claris

Consergeria el primer somriure

L'**Anna Majuelo** i en **Felipe Padierna** formen l'equip de consergeria del nostre institut. Són els primers que veiem al matí, sempre ens saluden amb un somriure amable que ens fa un inici del dia molt agradable i positiu.

Entre fotocòpies, enquadernacions, plastificats, pilotes i claus, la seva tasca és absolutament imprescindible perquè tot estigui coordinat i l'institut funcioni com un rellotge suís.

Presentes i actius col·laboren en les activitats festives i de centre, implicats i amb il·lusió. Discrets i treballadors, tota la comunitat educativa apreciem molt la seva tasca d'acompanyament diari en el nostre centre.

Secretaria respostes i solucions

Yolanda Raventós: Sempre recordaré del primer dia que vaig arribar al Pau Claris. En entrar per la porta, al peu de l'escala, ja m'estaven esperant el secretari d'aquella època, en Lluís Morguí, les dues conserges i la persona que sortia per fer el traspàs. Em va sorprendre molt aquella benvinguda tant acollidora, la veritat, en cap centre m'ha havien fet una rebuda com aquesta. Després em van presentar la Mercè Miralles.

A poc a poc vaig anar coneixent tot el professorat d'aquella època que també em va acollir molt bé. Han passat els anys i segueixo tan il·lusionada com aquell primer dia. He anat coneixent nou professorat, nous companys de consergeria i també els nostres protagonistes: el nostre alumnat, que sense ells i elles no hi seríem, aquí!

He viscut en primera persona l'evolució de l'institut i l'arribada de noves famílies al centre. Totes elles amb la il·lusió que els seus fills estudiïn al nostre institut. Moments en que patíem per omplir els grups i la joia que em fa ara veure l'institut tan ple de vida.

Professorat d'ahir a avui

Marisa Pérez és la professora més veterana del Pau Claris, porta 25 anys de feina en el nostre institut. Ha viscut grans moments en el nostre centre i ha gaudit amb les classes.

Marisa, recordes el teu primer dia en el centre? Quins són els teus primers records?

Vaig arribar amb 36 anys, després de 5 anys com a professora de Bioètica a la facultat de Medicina de la Universitat de Monterrey (Mèxic). Vaig decidir tornar a Barcelona, ciutat molt propera, ja que hi tenia amics i família.

Em vam proposar, al mes de juliol, de fer una prova pilot en aquest institut del centre de Barcelona, era l'inici de l'ESO i em vaig entrevistar amb la directora Carme Rodrigo.

Recordo que en el primer pis encara estava consergeria i uns grups de primària, i l'únic grup de l'ESO, era 3r i estava al primer pis.

A partir del curs següents, ja vindrien 4t d'ESO i 1r d'ESO, i així van anar pujants els grups.

Com era l'alumnat i el professorat?

Eren nois i noies del barri, i a poc a poc van començar a venir alumnes de tota la zona de Barcelona. Recordo que érem nou professors que veníem d'altres centres per un període de quatre anys inicialment. I jo he continuat fins ara. Iniciàvem un nou sistema educatiu amb una gran diversitat d'alumnat. Hi havia molt compromís per part del professorat i de les famílies per tirar endavant els projectes i molta humanitat.

Recordo l'interès per aprendre i comunicar-se de l'alumnat nouvingut. Sempre m'ha impactat les ganes de superar les dificultats, per integrar-se en la nostra cultura.

També l'ingent esforç i compromís del professorat per atendre'ls, amb la màxima exigència professional, tot i la complexitat i la mancança d'eines que teníem.

I ara, després de 25 anys, com veus aquesta nova etapa educativa?

El Pau Claris és un referent, hem realitzat un projecte que ni tan sols podíem imaginar a l'inici. A poc a poc,

hem anat entomant reptes, donant resposta i solucions. El professorat no ens hem limitat a la nostra especialitat. Hem construït coneixement, fent equip i donant resposta a la complexitat des d'un punt de vista constructiu, positiu i rigorós, i atenent el creixement personal de l'alumnat.

Hem arribat fins aquí gràcies a treballar amb ment oberta, esforç en l'aprenentatge diari i sense defallir. A vegades sense prou mitjans però amb la plena implicació de tota la comunitat educativa del centre. Hem fet cortines, donat premis... Tots som un equip i crec que això és un tret molt diferencial del nostre centre que cal posar en valor.

Una de les coses que m'agrada de la meva feina és trobar-me amb els antics alumnes. M'expliquen com els va vida, veig que tenen feina, família... i recorden amb molta estima el seu pas per l'institut. L'esforç i els patiments han donat fruit.

Imma Espunyes ha arribat al centre aquest curs 2019/20. Professora del Departament de TIL i ha iniciat el projecte lingüístic en llengua alemanya al Pau Claris.

En què consisteix aquest projecte?

D'una banda, els alumnes de 4t d'ESO d'aquest curs han començat a estudiar alemany com a segona llengua estrangera. Considerem que és una de les llengües amb més empenta i influència cultural, comercial i industrial a Europa.

D'altra banda, cal afegir que l'alumnat de 1r a 3r d'ESO pot fer el Tòpic *El món en alemany*, una introducció a la cultura i la civilització dels països on es parla aquesta llengua.

Quina rebuda ha tingut per part dels alumnes i les famílies?

Ha estat molt bona, tots els alumnes han començat amb entusiasme a descobrir una llengua nova. Sóc feliç de constatar que responen amb curiositat i interès als estímuls que representen una llengua, una cultura i una manera diferent de veure el món.

Quins reptes presenta l'estudi d'aquesta llengua?

L'alemany és un idioma molt estructurat, i afortunadament hi trobem moltes similituds amb d'altres llengües que ja coneixem: en primer lloc, amb l'anglès, perquè totes dues provenen de la mateixa branca lingüística, la de les llengües anglogermàniques, i en segon lloc, amb el llatí, mare de totes les llengües romàniques, perquè l'Imperi romà va conquerir gairebé tota Europa i va deixar el llatí com a llegat molt important a la llengua alemanya.

Quina metodologia apliqueu a l'aula?

Treballem principalment la llengua oral, fomentem molt la conversa i els diàlegs en situacions reals; al capdavant, les llengües són per a comunicar-nos. Aprenem les estructures amb el suport de diversos materials lúdics, audiovisuals i escrits de la vida quotidiana.

Com valores la teva experiència al Pau Claris?

El pla lingüístic del centre segueix el principi de com més llengües coneixem, més rics som com a societat. Aprecio molt que, al marge de l'anglès, mitjançant els Tòpics els alumnes puguin dur a terme una introducció a l'alemany i al francès. De tot cor puc dir que m'hi trobo com peix a l'aigua per molts factors: pel seu caràcter obert, inclusiu, multicultural i pedagògicament avançat i innovador.

Bon profit!

Cada dia una mitjana de 60 nois i noies del Pau Claris es queden a dinar en el nostre **Servei de Menjador**. Coordinat per en Dani Fernández González i amb l'ajuda de la Sumaia, l'Alan i la M^a Àngels, els nostres alumnes mengen de forma saludable, un menú basat en productes de temporada i proximitat, que inclou fruita i pasta ecològica.

En **Dani Fernández** va estudiar ingenieria de so i és tècnic d'integració social. Des dels 16 anys treballa com a monitor a casals d'estiu, extraescolars, colònies... Ha tocat tots els àmbits del lleure infantil i juvenil. Com a coordinador del servei de menjador del Pere Vila i el Pau Claris ens dona les claus del funcionament diari.

Quin horari té el servei de secundària?

El servei és de 14.40 h a 16.15 h.

Quina és la rutina d'un dia en el menjador?

Els nois i noies surten de classe a les 14.40 h i en el pati ja els esperen els monitors. Cada dia, el monitor amb 3 o 4 ajudants voluntaris baixen al menjador, paren taula i deixen preparats el primer plat.

Volem que els nois i noies siguin persones autònomes i s'autogestionin. Sempre hi ha voluntaris per fer aquesta tasca. Si veiem que la feina no es distribueix equitativament, llavors intervenim.

Quants monitors hi treballen?

Aquest curs som 3 monitors, i també comptem amb l'ajuda de 2 companys que estan en pràctiques. Aquest fet i la autonomia dels joves, fa que es pugui gestionar amb facilitat el dia a dia.

Quines feines tenen assignades els usuaris del servei de menjador?

Els monitors distribuïm el 2n plat entre els joves. Cada noi o noia ha de tenir cura del seu menjar i deixar l'espai com l'ha trobat. Hi ha un encarregat per taula, que controla que quedi neta, les cadires pujades i el terra escombrat en acabar l'àpat.

Quines activitats es fan després del dinar en el pati?

És difícil gestionar activitats amb molta participació, sobretot ara que la majoria de nois i noies disposen de

Fem dissabte cada dia

telèfon mòbil. Però els monitors portem material al pati, com raquetes de ping pong, pilotes... i moltes vegades de forma espontània s'organitzen en jocs de moviment. També tenen molt d'èxit les activitats de manualitats. De fet, la decoració del menjador està tota feta per l'alumnat.


Com et sens com a coordinador?

Estic molt bé, sóc una persona molt autònoma i puc treballar amb llibertat. A més també tenim un seguiment de la Fundació Fundesplai i la direcció de l'institut per comentar temes que ens semblen importants.

L'**equip de neteja de l'institut** és imprescindible per tota la comunitat educativa. De la seva bona i eficient tasca del dia a dia en depèn que tothom se senti més còmode i feliç en el centre.

En acabar la jornada els nois i noies deixen les cadires sobre les taules i l'aula escombrada. Amb aquest hàbit es comprometen amb l'entorn i posem en valor la feina de les netejadores.

El tracte amb el professorat i la direcció és proper i les seves propostes ens ajuden a fer un centre més net i ordenat. L'equip de netejadores col·labora activament en iniciatives específiques d'ordre a la biblioteca, a les aules, als espais oberts. Són moments en que interactuen amb alumnes i contribueixen a la formació integral del nostre jovent. Ens expliquen moltes anècdotes del seu dia a dia: anotacions a les taules que les fan riure, converses amb joves sobre el seu futur mentre les ajuden a fer tasques concretes, festivitats on han fet de jurat. Són essencials perquè el nostre centre funcioni cada dia i sempre hi són per fer un cop de mà.

A group of approximately 15 people, including men and women of various ages, are smiling and posing for a group photo. They are holding large, decorative cutouts of the Pau Clàssic logo, which consists of a stylized figure made of red and blue circles. The background features a green wall with a white banner that reads "ELS GRADUATS DEL PAU CLÀSSIC" and "Troba la teva Pau!".

Celebració 25è aniversari

Confiança i respecte

Discurs alumnat IPC, 25è aniversari

Per Gloria Pérez

Alumna de l'Institut Pau Claris, 2004-2010

Honorable Sr. Josep Bargalló, Conseller d'Educació, professors/es, famílies i companys/es, em fa molta il·lusió poder-vos dedicar unes paraules.

El meu nom és **Gloria Pérez** i havia de compartir el faristol amb l'Isaac Naval de la promoció del 1996 al 2002 però aquesta setmana ha estat pare de dos nens bessons i avui no pot ser aquí amb nosaltres.

Jo vaig estudiar a l'Institut Pau Claris des del 2004 fins al 2010. Fa nou anys que vaig sortir del centre per començar la universitat i encara recordo, amb certa nostàlgia, com m'aferrava al temps per no haver de deixar l'institut. El pas d'un lloc on has estat feliç cap a un d'altre de desconegut, encara que sigui molt atractiu, és una mica difícil. Aquí vaig fer amics, amb els quals encara mantinc molt bona relació, vaig aprendre a respectar i vaig adquirir valors personals i socials sòlids.

Quan vaig assabentar-me que es feia aquesta celebració no m'ho vaig pensar ni un minut i em vaig posar en contacte amb el centre. Sempre he sentit una certa enyorança cap aquesta etapa i, ara que ja sóc més gran, penso que hauria d'haver-la aprofitat més. Ara que treballo, tot és molt més seriós i formal.

D'aquesta època d'estudiant recordo tants moments fantàstics que, si em deixéssiu fer-ho, avui no tindria temps d'explicar-los tots. Però, el que sí que vull compartir amb tots vosaltres són els aspectes o les situacions que recordo amb més tendresa. Com, per exemple, les converses i els riures amb els companys de la classe, les festes i les celebracions, els festivals de Nadal i de final de curs... i, sobretot, la bona relació amb el professorat que teníem llavors; fins al punt que durant el carnaval del 2010 uns quants alumnes de 2n de batxillerat vam fer imitacions d'alguns dels professors.

En aquell moment, al Pau Claris tothom era d'un país diferent i malgrat que no compartíem ni el mateix idioma matern, ni la mateixa religió, ni la mateixa tradició familiar, mai no va ser motiu de conflicte. Durant els meus anys al centre, vaig aprendre que encara que tots érem diferents culturalment i personalment, aquesta diversitat ens feia un gran bé i per això havíem de respectar i integrar les diferències. L'Institut Pau Claris em va ensenyar uns grans valors, com són la humanitat, la tolerància, la força de voluntat i el respecte.

Per altra banda, vull destacar l'admiració que sento cap al professorat pel gran esforç que feia per nosaltres. Hi havia molta confiança i respecte. Es mostraven sempre molt implicats i compromesos amb el nostre aprenentatge; que fos un institut petit era un factor de cohesió. A la universitat, mai no em vaig sentir tan acompanyada i vaig haver d'aprendre a «buscar-me la vida», això deu tenir a veure amb el fet de fer-se gran...

Després de 9 anys, segurament, hi ha moltes coses que han canviat del meu institut. Fa uns dies, vaig venir i me'l van ensenyar, les classes eren diferents, havien canviat la metodologia d'ensenyament i aprenentatge i, segurament, fins i tot els alumnes eren diferents. Però jo el recordava tal qual, com si fos el Pau Claris de sempre.

Ara que sóc mare i sento altres famílies parlant d'escoles, penso que passarà quan jo hagi de decidir a quina escola anirà el meu fill, l'encertaré, li agradarà, serà feliç...?

M'agradaria i desitjo fermament que ell recordi el seu institut com jo recordo el Pau Claris i aquesta etapa tan important a la meua vida.

Puc dir que estic molt contenta d'haver format part d'aquest centre.

Del guix a les eines digitals

Discurs professorat IPC, 25è aniversari

Per M^a Àngels Escofet

Professora de l'Institut Pau Claris, 1995-2019

Honorable Sr. Josep Bargalló, Conseller d'Educació, autoritats, Directora de l'Institut Pau Claris, alumnes, famílies i professors i professores, amics i amigues

És un honor per a mi ser la veu del professorat que hem estat i estan al servei de l'educació en aquest centre que celebra el 25è aniversari. Des del juliol de 1995 que vaig arribar al Pau Claris fins avui han passat 25 anys!, un quart de segle, 5 lustres...

El setembre de 1995 vam iniciar el centre vuit persones, amb l'encàrrec de posar en funcionament un institut de nova creació, el Pau Claris. Era un dels 4 o 5 centres on s'anticipava la Reforma del sistema educatiu a la ciutat de Barcelona i inicialment va acollir l'alumnat de diferents zones de la ciutat. D'entrada el centre estava buit, només hi havia taules i cadires, res més, ni departaments, ni material, cap tipus de llibres..., vam començar de zero, el Pau Claris era un full en blanc.

A poc a poc l'institut va començar a caminar, van anar arribant diferents generacions d'alumnes i de professorat. El nombre de docents es va anar incrementant fins a més de la trentena de professors que hi ha en l'actualitat.

El Pau Claris ha sabut aprofitar les diferents aportacions i singularitats de tots els seus docents: la sensibilitat pel medi ambient, per la música, per la mediació que tant ha ajudat a la convivència...

Vull destacar el valor de la creació d'un **Projecte Educatiu** guiat pels diferents equips directius, incorporant en cada moment les innovacions pedagògiques en benefici de la millor qualitat educativa i la implicació i aportació de tot el professorat, potenciant el treball en equip.

En aquests 25 anys el temps compartit i viscut ha estat molt intens, en general s'ha imposat el bon tarannà de tots nosaltres que ha possibilitat una bona entesa i ha facilitat la tasca educativa.

Vull ressaltar el compromís del centre per l'acollida de la diversitat de l'alumnat, afavorint la seva **inclusió** i propiciant la cohesió social.

El paradigma educatiu ha anat evolucionant cap a aprenentatges més significatius, els professors ens hem adaptat al nou paradigma fent **l'alumne el protagonista** del seu propi procés d'aprenentatge i els docents hem esdevingut facilitadors i acompanyants i així hem passat del guix a l'etapa digital actual. Aquest fet ha suposat un important esforç de formació d'un bon nombre de professorat i dedicació per part dels docents més experts informàtics que han estat un ajut imprescindible per la normalització de les noves tecnologies a les aules.

En aquests 25 anys, a més de les activitats acadèmiques formals també hi ha hagut temps per fer activitats de convivència, celebracions de diades, on hem ballat danses d'arreu del món... I també hem ensenyat a ballar sardanes amb *La santa espina*. Hem fet esmorzars saludables i també hem compartit plats de diferents cultures.

El professorat hem celebrat congressos culinaris, calçotades, xatonades i paelles (alguna passada per aigua!) fins i tot vam organitzar alguna innocentada que ens enviava a fer una estada a una central nuclear!

Avui estem acompanyats per alguns dels alumnes del Pau Claris, amb ells hem conegut llengües, països, noms i cognoms d'arreu del món..., hem posat una llavor en el seu desenvolupament i creixement amb el

desig que aquesta llavor evolucioni cap a èxits acadèmics, professionals i personals.

I no podem oblidar la tasca del professorat en col·laboració amb les **famílies**, moltes hores d'intercanvi i d'acompanyament en el desenvolupament dels seus fills i filles i acollint alhora la seva constant implicació en el centre.

Malauradament també en aquest temps hi ha hagut moments de dificultats, obstacles que hem hagut de superar, avui vull tenir un record especial per les persones que ens han deixat i han format part de la comunitat del nostre institut.

La més gran satisfacció que podem tenir com a professors és que deixem petjada en la vida de les persones.

Avui és un dia per gaudir del camí recorregut fins aquí, avui la feina no s'acaba, la transformació de l'institut continua, només puc desitjar que el Pau Claris continuï ensenyant per a la vida i ajudant a ser millors persones.

Ha estat un plaer haver dedicat la major part de la meva vida professional en aquest centre.

Per molts anys! **Moltes gràcies!**

Viure és conviure

Per Jorge Feldstein Dvoskin
Professor de l'Institut Pau Claris

Entre els molts records que tinc de més de deu anys de professor de Visual i Plàstica a l'institut, el projecte *Imaginació per la Pau* que vam proposar el 2002 és un símbol d'allò que volíem treballar amb l'alumnat. Dins del programa de Plàstica de l'IMEB de l'Ajuntament de Barcelona es va llançar el leimotiv: *Viure és conviure*.

El projecte de Barcelona, com *la ciutat dels sentits*, va ser una proposta en conjunt de tots els instituts per treballar a través de qualsevol dels sentits la millora de l'entorn més pròxim, tenint en compte els valors del respecte, la convivència en la multiculturalitat i la pau.

Nosaltres vam decidir enfocar el tema a partir d'allò més emblemàtic del nostre barri: l'Arc de Triomf. La profunda intenció era crear un altre arc de triomf que representés com la imaginació, amb accions concretes, pot ajudar a canviar el món, almenys amb un granet de sorra.

Vam realitzar una acció artística: formar un arc amb caps de cartró, cada capsa era un mòdul, una peça cúbica, del gran arc. Les caps es estaven pintades per les quatre cares. Cada pintura era una interpretació personal de l'Arc de Triomf, una interpretació artística, sensorial i cultural de l'alumnat participant.

L'arc d'arcs va agafar forma el dia de Sant Jordi, en una acció que va involucrar música (*Imagine*, de John Lennon), i la coreografia dels participants passant per sota del nostre arc. L'arc format de molts arcs volia ser una porta oberta a la cultura diversa, una porta oberta a un futur esperançador, i ens va ensenyar a veure les coses des de molts punts de vista diferents. Tothom podia sentir-se triomfador/a participant d'aquesta obra col·lectiva, més de cent estudiants i professors/res!

De tot allò ens queda el logotip de l'institut i la vivència de com la cooperació entre totes i tots canvia positivament el nostre petit món per un moment.

Perquè *la creació no solament és per a somiadors i distingir que es pot ensenyar positivament, que la imaginació amb acció ens pot conduir de mica en mica a canviar el món.*

Les famílies

Per David Malladrè
President de l'AFA Pau Claris

L'Institut Pau Claris ha fet 25 anys, un període relativament curt però ple d'aprenentatges pels canvis que ha viscut al centre.

De ser un institut de referència al barri va passar, al tombant del mil·lenni, a veure's immers en un procés de segregació progressiva. L'acolliment dels fills de la nova immigració que arribava, en un barri d'elevada mobilitat, va propiciar el rebuig del centre per part de moltes famílies del seu entorn per la composició social del seu alumnat, la qual cosa de retruc, debilitava el conjunt de la xarxa de centres públics amb qui comparteix zona educativa.

Els darrers quatre anys l'institut ha protagonitzat un procés de desestigmatització que ha permès recuperar la seva acceptació per part de les famílies i una composició social més diversa i equilibrada, i que ens ensenya molt sobre el fenomen de la segregació. Sobre aquestes dinàmiques, vegeu el text de l'inici d'aquest recull que porta per títol *Amics del Pau Claris, l'educació com un bé comú*.

Avui, després d'aquest procés de desagregació, impulsat des de les associacions de famílies dels centres de primària adscrits a l'institut, ens podríem complaure de veure que en el darrer període de preinscripció s'han cobert totes les places ofertes pel centre amb primeres opcions de les famílies, que fins i tot ha permès obrir una tercera línia. No seria honest, però, mesurar l'èxit d'aquest canvi sense tenir en compte l'impacte que ha tingut i tindrà sobre la resta d'instituts del seu entorn.

Perquè allò que les famílies hem intentat que passi a l'Institut Pau Claris només s'entén quan ho vinculem a processos de transformació socials més amplis, que només es poden consolidar si són acceptats per amplis sectors de la ciutadania. Processos que connecten amb les diferents lluites que al llarg de la història s'han produït contra la segregació en l'educació.

Aquestes lluites tenen en l'assoliment de l'educació universal i obligatòria una de les seves fites històriques, que es va començar a gestar als segles XVIII i XIX quan el triomf de la revolució burgesa liberal va propiciar l'enfonsament de l'Antic Règim i el seu ordre social, basat en la distinció entre els homes en funció del naixement.

En l'Antic Règim la immensa majoria de la població no tenia dret a l'educació, i per tant la segregació en l'educació no es produïa en les aules o en les escoles, si no fora d'elles. Com ens explica el professor Josep Fontana, el 1833, ara fa 186 anys, es va aprovar la primera Llei d'Educació primària universal a França, una llei que declarava obligatori l'ensenyament públic, finançat pels ajuntaments, i que creava un ample cos de mestres laics, amb una pèrdua de bona part del pes social de

l'església, que fins aleshores controlava la provisió de l'ensenyament. Aquella primera llei de l'any 1833, que tot i dir-se Universal no contemplava a les dones, es pot llegir com un primer pas legal en les lluites contra la segregació.

Actualment, no està en qüestió ni la universalitat ni la obligatorietat de l'ensenyament, que són acceptades per la majoria de la ciutadania com un instrument per a garantir la igualtat d'oportunitats i la cohesió social. De fet, tant a Catalunya, al conjunt d'Espanya, com a Europa la obligatorietat i el finançament públic —a través del sistema impositiu— de l'educació abasta des dels 6 als 16 anys. En aquest sentit, moltes de les discussions en política educativa es dirigeixen més a si cal ampliar aquesta franja d'edat (per dalt i/o per baix) que no pas reduir-la.

Però hi ha un aspecte fonamental, que encara avui és objecte de debat perquè no està plenament acceptat per la nostra societat, i que no està plenament incorporat en els nostres sistemes educatius universals: el rebuig a la segregació escolar. És possible igualar les oportunitats d'alumnes diversos i cohesionar societats en aules segregades o amb centres segregats?

La celebració del 25è aniversari de l'institut va ser una oportunitat per fer visible aquesta problemàtica, i reconèixer la trajectòria seguida per aquest centre, en l'esforç de la direcció i sobretot del professorat per imaginar metodologies que incorporin la diversitat d'alumnes —en totes les seves accepcions, culturals, religioses, diversitat d'aprenentatge, i socioeconòmiques— com un motor d'aprenentatge. Però també va ser una ocasió per posar en valor el compromís i coresponsabilització de les famílies amb la idea de fer de la diversitat un actiu

imprescindible del sistema educatiu —superant les pors que tots tenim, i els desacords que també s'han produït al llarg d'aquest procés—, i que òbviament transcendeix al Pau Claris. En el nostre cas, difícilment seríem on som sense la complicitat teixida amb les AFA de la resta d'instituts de la zona, amb qui seguim treballant per una matrícula equilibrada.

Aquest esforç perdria tot el sentit si el resultat fos traslladar el problema de la segregació del nostre a un altre centre. És en aquest sentit que situava aquesta aposta per l'equilibri de la xarxa de centres educatius en el marc d'un procés de transformació social més ampli, que s'ha d'anar construint, i que abasta no només un entorn geogràfic concret, sinó els processos històrics de lluita contra la segregació i que vinculava amb les primeres lleis d'educació del segle XIX.

Per això, hem defensat que els processos de desagregació necessiten per consolidar-se d'un compromís de l'administració i els seus responsables polítics, amb l'exercici d'un clar lideratge que acompanyi a tota la comunitat educativa, no a un o altre centre concret, per a construir una xarxa dins el sistema públic d'educació en que tots els centres es coresponsabilitzin per igual en totes les diversitats d'alumnes: un salt qualitatiu d'una magnitud similar al que va suposar l'acceptació de la universalitat i obligatorietat de l'educació.

Les oportunitats de tots els infants i joves es construeixen en bona mesura en la institució escolar, si aquestes oportunitats han de permetre un futur amb societats més cohesionades, això només és possible amb aules i centres no segregats.

Estimar és un lloc i és el lloc on va quedant la vida

Per Mercè Miralles
Directora de l'Institut Pau Claris

Honorable Sr. Josep Bargalló, Conseller d'Educació, alumnat, famílies, professorat, companys/es, amics/gues.

M'omplen a vessar la il·lusió, la felicitat i la satisfacció, per una banda, i l'agraïment, el reconeixement i la gratitud, per una altra, pel fet de poder comptar amb tots vostès, amb tots vosaltres que heu decidit formar part avui d'aquesta celebració i ens hi heu volgut acompanyar!

Veig a la sala, i hi reconec, un bon grup de persones adultes que, ara fa 10, 15, 20 o 25 anys, éreu alumnes del Pau Claris, n'hi ha que teniu criatures i, fins i tot, alguns dels vostres fills i filles ja són alumnes nostres.

De debò, estic molt contenta i feliç que siguem aquí tots plegats.

Quan jo vaig arribar a l'institut, el setembre del 1997, la primera promoció d'ESO que havíeu entrat el 1995, l'any de la creació del Pau Claris, ja fèieu 3r.

Professors i professores

Recordo que, en aquelles primeres promocions, ja hi havia molt alumnat de procedències familiars distintes i el que ens feia més il·lusió és que poguéssiu finalitzar els vostres estudis amb èxit i que, vinguéssiu d'on vinguéssiu, de Barcelona, de les Filipines, del Marroc, de República Dominicana..., accedíssiu a estudis superiors, si era aquest el vostre desig.

Nois i noies, els que ara sou alumnes del Pau Claris!

Mireu-vos aquests joves que també han estat asseguts a les vostres cadires, que han fet classe a les vostres aules, que han tingut les vostres professores i professors... tots/es han vingut perquè ens volien tornar a veure, perquè ens recorden, perquè ens estimen.

De la mateixa manera que vam treballar per a tots ells, de la mateixa manera que els vam estimar i ens hi vam comprometre perquè aprenguessin, ara ho fem amb vosaltres perquè us endugueu del Pau Claris tot allò que us calgui per a la vostra educació com a aprenents de vida, com a aprenents del coneixement, com a aprenents permanents al llarg de la vida, com a aprenents del respecte a la natura, a la Terra i a la pròpia salut..., en definitiva, com a aprenents de ciutadans.

Alumnes, exalumnes! Vosaltres els més grans i també el més joves que encara sou a l'institut cal que tingueu ben present que el professorat de tots aquests anys ha batallat, a cor què vols cor què desitges, per a poder donar a cadascú de vosaltres allò que més li convenia i ho ha fet amb tota la il·lusió, ho ha fet tan bé com ho ha sabut fer i amb una gran estima i responsabilitat perquè gaudia amb la seva feina i sabia escoltar quines eren les vostres il·lusions, els vostres interessos i les vostres necessitats.

Per tot això que us acabo de dir, i perquè tenim la ferma voluntat que aprengueu, vull mostrar, públicament, el meu més gran i sincer respecte cap la tasca docent i vull homenatjar tot el professorat, l'actual i l'anterior, per la dedicació, la implicació, el compromís i l'estima que han esmerçat per assolir totes les fites educatives i per transmetre-us els profunds valors humanístics i democràtics, l'esperit crític, el rigor científic i el respecte cap a les persones i el món.

Moltíssimes gràcies, professors i professores!

Famílies

Però no fora gens just, pensar que el professorat ho pot tot i, deixar de banda les famílies.

Amb les famílies, les autòctones i les migrades, hem treballat de bracet, de costat, buscant sempre la complicitat i la confiança perquè la trajectòria que hem de fer, l'hem de fer plegats, junts, d'una manera ben assenyada, rigorosa i el màxim de satisfactòria possible, per tal que allò que trobéssiu al Pau Claris fos allò que les famílies esperàveu trobar-hi, per als vostres fills i filles.

Alumnes i exalumnes tingueu ben present que amb les vostres famílies hem treballat de valent i mai, en cap moment, us hem deixat d'observar. Us hem vist créixer, us hem vist riure i plorar, us hem vist aprendre, us hem vist jugar, us hem vist emprendre el vol... i ho hem fet amb responsabilitat i cura perquè sabíem que éreu el seu bé més preciós i tots volíem que el vostre present i que el vostre futur fossin d'allò més profitós i feliç.

Moltíssimes gràcies, famílies!

Amics del Pau Claris

Cada dia, quan arribo a l'institut faig dues coses. La primera, des de fora, em miro l'Arc de Triomf i penso:

Quina sort tenir davant nostre un monument arquitectònic tan ple de simbologia cultural, històrica i mitològica i, que, alhora, conjumini els valors de progrés, de modernitat i de futur.

L'arquitecte Josep Vilaseca quan, arran de l'Exposició Universal de l'any 1888, va construir l'Arc de Triomf tenia un somni, una il·lusió, un repte, un projecte... una raó: donar la benvinguda als visitants de l'Exposició.

L'Arc de Triomf és una porta d'entrada a Barcelona que ret homenatge al progrés i a la contemporaneïtat i ho fa donant valor a l'art, a la ciència, a l'agricultura, al comerç i a la indústria; pel seu dessota hi han passat i hi passen milers de persones procedents d'arreu del món.

De la mateixa manera doncs, durant aquests 25 anys, la porta del Pau Claris ha estat oberta, de bat a bat, als fills i filles de famílies d'orígens diversos, on, al voltant de més de 1700 nois i noies, s'han conegut, han conviscut i s'han format per a continuar estudiant i integrar-se com a ciutadans de ple dret a Catalunya.

I ara em ve al cap una anècdota que us vull explicar:

Un cop acabada l'obra de l'Arc de Triomf, l'arquitecte Vilaseca patia i patia perquè pensava que, potser no havia fet prou bé algun dels càlculs i que quan tragués la bastida de sota de l'arc, l'arc cauria, i seria la seva desfeta com a professional.

Es mostrava tan inquiet i tan preocupat que el seu bon amic, l'arquitecte Gaietà Buigas, li va voler demostrar la seva confiança posant-se a sota de l'arc en el moment de desmuntar l'estructura de suport, la bastida.

D'això, en fa 131 anys i l'Arc continua dempeus i ferm.

Pares!, Mares!, Amics del Pau Claris!, no us hi sentiu identificats? Vosaltres, ara fa 5 o 6 anys, us va posar a sota de l'arc i ens va dir:

Endavant, traieu la bastida! Traieu la bastida perquè el vostre projecte té uns grans fonaments i és d'una gran solidesa i qualitat educativa.

I com us agraïm i valorem el vostre gest i la plena confiança en la nostra obra!

Gràcies, Amics del Pau Claris!

Escola de músics i JPC

Al 2006, arran de la celebració del 75è aniversari de la construcció de l'Escola Pere Vila, vaig conèixer la Sra. M^a Dolors Palet que n'havia estat alumna i em va emocionar molt sentir-la mentre ens explicava fins a on arribaven les seves ganes d'anar a l'escola.

La Sra. Palet ens explicà que, al 1931, el Passeig de Lluís Companys quan plovia quedava tant enfangat que no es podia travessar i se'ls feien malbé les sabates; la seva mare per evitar que ella i la seva germana es posessin malaltes, primer els protegia els peus i les sabates amb unes gruixudes plantilles de cartró i, després, la mare travessava el carrer portant a coll a l'una i després a l'altra per tal que arribessin ben netes i polides i no es perdessin ni un sol minut d'escola. Ens deïa, emocionada, que no anar a l'escola era el pitjor que els podia passar!

Abans us he dit que cada dia faig dues coses quan arribo i entro al Pau Claris, la primera ja la sabeu i... quin és la segona? Doncs la segona és que somric i pico l'ullet a l'estàtua del pati perquè continuï rebent, curs rere curs, el jovent del barri i els mostri les lluent sabates dels infants que, des del cim de pilar, ens donen la benvinguda i us encoratgen per a l'esforç que comporta l'estudi i per a la il·lusió i la felicitat que comporta anar a l'escola.

Així com el Sr. Pere Vila va actuar com a benefactor de l'escola pública, i amb els seus diners es va poder construir aquest edifici noucentista, nosaltres comptem amb uns benefactors propis, però, en aquest cas, no són diners no el que rebem sinó que es tracta d'una generosa aportació de servei, de professionalitat i de compromís que omple de valor afegit el nostre projecte educatiu.

Tots vosaltres, avui mateix, n'esteu essent testimonis, m'estic referint a la valuosa col·laboració i estima que gaudim per part dels professionals l'Escola de músics i JPC.

Moltíssimes gràcies, Escola de músics!

És ben cert que no tot han estat flors i violes i que, com tothom, hem tingut alguns moments de dubtes, de crisis, de decepcions... com tothom! Tanmateix, mai no ens hem fet enrere, hem vençut tots els esculls gràcies a l'esforç, la perseverança i la cerca de solucions i, també, per la confiança de saber que sabíem on volíem anar i com hi volíem anar.

Sempre, però, fem i farem honor a l'himne de l'institut que comença dient: *Per l'Arc de Triomf, i avui potser ens hi trobis, passem amb pas content i decidit. Avancem juntes, junts, construint somnis.*

I avui hi som, de fet, sempre hi som!

Hi som per aprendre,
perquè aprendre és conèixer
i conèixer és estimar.

El poeta Joan Margarit, flamant premi Cervantes de poesia (2019), escriu:

Estimar és un lloc.
Perdura al fons de tot: d'allí venim.
I és el lloc on va quedant la vida.

Estimar és un lloc. Estimar és un lloc.

M'agradaria que tots, que totes, l'alumnat actual i l'exalumnat, tinguéssiu, de manera permanent, un raonament dins del vostre cor reservat a recordar d'allà on veniu, allà on heu viscut una part important de la vostra vida i, sobretot, a estimar tot el que representa aquest lloc, el vostre Institut Pau Claris.

Moltes gràcies.

L'himne del Pau Claris

Som del Pau Claris

Per

Alumnes de 4t d'ESO, 2007 (lletra)
 Escola de música i JPC (música)
 Esteve Miralles (arranjament poètic)
 Barcelona, primavera de 2017

Per l'Arc de Triomf, i avui potser ens hi trobis!,
 passem amb pas content i decidit.
 Avancem juntes, junts, construint somnis.
 Som el més gran, i el més petit.

Molt vius i creatius, alcem projectes!
 Fem el futur i el fem amb il·lusió.
 I pensem un munt d'idees.
 Fem de la Terra un món millor!

Ei, no badis! Som del Pau Claris!
Som un nou diccionari, nous camins solidaris,
i vivim juntes, junts, dies extraordinaris!...
Ei, no badis! Som del Pau Claris!

Amb força avançarem, i amb alegria!
 Que som genials, iguals i diferents,
 i tenim, juntes, junts, ganes de viure,
 d'obrir i d'omplir les nostres ments!

Parles diverses,
 bones converses,
 ganes de viure,
 i amb un somriure! (bis)

Creix, no badis! Som del Pau Claris!
Som un nou diccionari, nous camins solidaris,
i vivim juntes, junts, dies extraordinaris!...
Ei, no badis! Som del Pau Claris!





**Fem que
les coses passin**